

Силабус до дисципліни «Актуальні проблеми соціальної роботи»

Назва курсу	Актуальні проблеми соціальної роботи
Веб-сайт для курсу	http://do1.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання курсу	<p>Мета навчальної дисципліни – формування дати студентам цілісне уявлення про сучасні проблеми теорії та практики соціальної роботи, ознайомлення студентів із системою найважливіших понять та категорій сучасних теорій соціальної роботи, допомогти засвоїти парадигмальні та системні основи, спеціальну термінологію; здійснити вплив на формування гуманістичного світогляду; сформувати уявлення про характеристику об'єкта в загальнолюдському вимірі та поліфункціональність суб'єкта в суспільстві.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розширити знання магістрів з соціальної роботи з питань ресурсного забезпечення професійної діяльності з метою позитивного розвитку особистості, соціальної групи, суспільства; - сформувати уявлення про суть та особливості діяльності соціального працівника з населенням в громадах зарубіжних країн, способи залучення ресурсів для соціальної роботи; - визначити методологічні основи проектування діяльності соціального робітника з метою забезпечення сталого розвитку громади; - сформувати уявлення про умови ефективного партнерства в організації соціальної роботи в громаді.
Тривалість курсу	<p>Кількість кредитів – 4,0</p> <p>Кількість тижнів – 9 (4 години на тиждень)</p> <p>Кількість годин – 120 (16 лекцій, 16 практичних занять)</p>
Результати навчання	<p>У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знати сучасні теорії соціальної роботи; методологічні засади та вимоги до розбудови системи соціальної роботи; технології соціальної роботи, їх сутність і класифікацію; основи менеджменту соціальної роботи.; - виробляти самостійний стиль мислення на основі фундаментальних знань теорії соціальної роботи; - теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки; - вміти аналізувати і узагальнювати отримані знання; - вміти застосовувати основні терміни й поняття теорії соціальної роботи в професійній діяльності; - визначати проблеми, протиріччя та шляхи їх розв'язання щодо діяльності в сфері надання соціальних послуг; - надавати загальну наукову та критичну оцінку теоретичним моделям соціальної роботи щодо їх ефективної реалізації з певними категоріями клієнтів;

	<p>-вміти використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з актуальних проблем соціальної роботи;</p> <p>- виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики.</p>
Тижневий розклад	<p>1-й тиждень: лекція – 2 години, семінарське заняття – 2 години «Інституціоналізація системи соціальної роботи в Україні».</p> <p>2 тиждень: лекція – 2 години «Класифікація моделей і теорій соціальної роботи», семінарське заняття – 2 години.</p> <p>3 тиждень: лекція – 2 години, семінарське заняття – 2 години «Сучасні концепції соціальної роботи».,</p> <p>4 тиждень: лекція – 2 години, семінарське заняття – 2 години «Система соціальної роботи».</p> <p>5 тиждень: лекція – 2 години, семінарське заняття – 2 години «Технологізація соціальної роботи як актуальна проблема».</p> <p>6 тиждень: семінарське заняття – 2 години, лекція – 2 години, семінарське заняття – 2 години «Соціальні інновації у соціальній роботі: особливості, структура, типи».</p> <p>7 тиждень: лекція – 2 години, семінарське заняття – 2 години «Супервізорство як елемент соціальної роботи».</p> <p>8 тиждень: семінарське заняття – 2 години, лекція – 2 години «Перспективні напрями розвитку соціальної роботи».</p>
Теми	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1.</p> <p>Тема 1. Інституціоналізація системи соціальної роботи в Україні.</p> <p>Тема 2. Класифікація моделей і теорій соціальної роботи.</p> <p>Тема 3. Сучасні концепції соціальної роботи.</p> <p>Тема 4. Система соціальної роботи.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2.</p> <p>Тема 5. Технологізація соціальної роботи як актуальна проблема.</p> <p>Тема 6. Соціальні інновації у соціальній роботі: особливості, структура, типи.</p> <p>Тема 7. Супервізорство як елемент соціальної роботи.</p> <p>Тема 8. Перспективні напрями розвитку соціальної роботи.</p>
Орієнтація (на кого розрахований курс)	Соціальна робота
Резюме викладача	Ваховський Леонід Цезаревич – завідувач кафедри соціальної роботи, доктор педагогічних наук, професор; e-mail: vakhovsky81@gmail.com

Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	e-mail: vakhovsky81@gmail.com +38050603129
Попередня підготовка	Теорія соціальної роботи; Соціальна робота з різними категоріями населення.
Як навчатися?	Магістранти опрацьовують теоретичний матеріал лекцій; готуються до практичних занять, виконують завдання для самостійного опрацювання. Наприкінці курсу складають екзамен.
Навчальні матеріали	<p style="text-align: center;">Базові</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть. Київ: УДЦССМ, 2001. 2. Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 11 жовтня 2019 р.) / ред. кол. : Безлюдний О. І. та ін. Умань : ВІЗАВІ, 2019. 167 с. 3. Бех В. П., Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціальна робота і формування громадянського суспільства : монографія / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. 599 с. 4. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» в схемах і таблицях : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Світлана Сергіївна Заєць. Умань, 2016. 5. Дубич К. В. Механізми державного управління соціальними послугами: зарубіжний досвід та українські реалії : монографія. Київ : Вид-во НАДУ при Президентові України, 2015. 386 с. 6. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 7. Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 200 с. 8. Історія, теорія і практика соціальної роботи в Україні : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Упорядники: С. Я. Харченко та ін. Луганськ : Альма-матер, 2005. 408 с. 9. Капська А.Й. Соціальна робота : Підручник. Київ: Слово, 2011. 10. Карпенко О. Г. Професійне становлення соціального працівника: Навчально-методичний посібник. Київ: ДЦССМ, 2004. 11. Карпенко О.Г. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Слово, 2011. 12. Кривоконь Н.І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні : навчальний посібник. Чернігів: Чернігівський державний технологічний університет, 2012. 320 с.

13. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020.
14. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика) : Підручник. Київ: Каравела. 2011.
15. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи: Навчальний посібник. Київ: МАУП, 2003.
16. Николаєва В. І. Державне управління системою соціальної роботи в умовах транзитивного суспільства: європейський досвід та українські реалії : монографія. Київ : Халіков Р. Х., 2020. 446 с.
17. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. Київ, 2000.
18. Понятійно-термінологічний словник з соціальної роботи / За ред, І. В. Козубовської, І. І. Миговича. Ужгород: УЖМУ, 2001.
19. Попович Г. М. Інституціалізація соціальної роботи в Україні. Ужгород : Гражда, 2003. 184 с.
20. Попович Г.М. Соціальна робота в Україні і за рубежом: Навч.-метод. посібник. Ужгород, 2000.
21. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020.
22. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
23. Словник-довідник для соціальних педагогів та соціальних працівників / За заг. ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук, С.В. Толстоухової . Київ, 2000. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді (методичний посібник) / С. В. Толстоухова, О. О. Яременко, О. В. Вакуленко та ін. Київ: Державний центр соціальних служб для молоді, Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003.
24. Слосанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія / за наук.ред.д-ра пед. наук, проф. В. А. Поліщук. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018. 382 с.
25. Соціальна робота з жінками : навчальний посібник для студентів спеціальностей 231 Соціальна робота та 232 Соціальне забезпечення (Галузь знань 23 Соціальна робота) / уклад.: А. І. Войтовська, О. О. Кравченко. Умань: Візаві, 2018. 229 с.
26. Соціальна робота: в 3-х ч. Київ: Вид. дім «Київо-Могилянська академія», 2004.
27. Соціальна робота / соціальна педагогіка (понятійно-термінологічний словник) / Під заг. ред. І.Д.Зверевої. Київ, 1994.
28. Соціальна робота в Україні: Навч. посібник / І.Д.Зверева, О.В.Безпалько, С.Я.Харченко та ін.; За заг. ред. І.Д.Зверевої, Г.М.Лактіонової. Київ, 2004.
29. Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В.Полтавця. Київ, 2000.

30. Теоретико-методичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : навч.-метод. посіб. / С. Я. Харченко та ін. ; Нац. акад. пед. наук України, Наук.-дослід. центр проблем соц. педагогіки та соц. роботи Нац. акад. пед. наук України та Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2016. 433 с
31. Технології соціально-педагогічної роботи: Навч. посібник / За заг. ред. проф. А.Й.Капської. Київ, 2000.
32. Тюття Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Знання. 2008.
33. Халемендик В. Б. Система соціальної роботи в сучасній Україні: філософський аналіз інфраструктурного забезпечення : дис. ... канд. філос. наук: 09.00.03 / Ін-т вищ. освіти АПН України. Київ, 2006. 421 с.
34. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ., 2006. 464 с.

Допоміжні

1. Борох Ю. В. Інституціоналізація соціальної роботи як інноваційного соціального інституту. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки. 2016. Вип. 31. С. 182–193.
2. Бурая Н.П. Соціальна робота: навч. посіб. Харків: Ун-т внутр. справ, 1996.
3. Вдосконалення соціальних послуг в об'єднаних територіальних громадах : посібник / Ольчак Мірослав, Ростек Катажина; Фонд міжнар. солідарності. Київ : Громова С. Б., 2019. 57 с.
4. Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку / Вайнола Р.Х., Капська А.Й., Комарова Н.М. та ін. Київ, 1999.
5. Голованова Т.П., Гапон Ю.П. Волонтерство в соціальній роботі як феномен цивілізованого суспільства. Запоріжжя, 1996.
6. Головатий М. Ф., Панасюк М. Б. Соціальна політика і соціальна робота: термінол.-понятійний слов. Київ : МАУП, 2005. 560 с.
7. Горпинич О. В. Соціальна робота як фактор формування громадянського суспільства : дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.03 / Запоріз. нац. ун-т. Запоріжжя, 2004. 187 с.
8. Доэл М., Марш П. Ориентированная на решение задачи социальная работа. Амстердам ; Киев : Асоціація психіатрів України, 1997. 136 с.
9. Історія, теорія і практика соціальної роботи в Україні: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / упорядники: С. Я. Харченко, М. С. Кратінов, Л. Ц. Ваховський, О. П. Песоцька та ін. Луганськ: Альма-матер, 2005.
10. Зверева І. Д., Козубовська І. В., Керцман В. Ю., Пічкарь О. П. Соціальна робота з дітьми та молоддю

	<p>(теоретико-методологічні аспекти), ч. І. Ужгород : УжНУ, 2000.</p> <p>11. Капська А. Й., Завацька Л. М., Грищенко С. В. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. Київ : ВД «Слово», 2011. 248 с.</p> <p>12. Картер П., Джеффс Т., Сміт К. Практична соціальна робота. Амстердам; Київ : Асоціація психіатрів України, 1996. 184 с. (Соціальна робота).</p> <p>13. Николаєва В. І. Деякі сучасні теоретико-методологічні підходи сутності соціальної роботи. Вісник Приазовського державного університету управління. Серія «Соціально-гуманітарні науки». 2018. №1.</p> <p>14. Николаєва В.І. «Новий менеджеріалізм» як альтернативний підхід в управлінні соціальною роботою. Менеджер : вісн. Дон. держ. ун-ту управління : наук. журн. Серія : Державне управління. Маріуполь : ДонДУУ, 2017. № 3 (76). С. 103–108.</p> <p>15. Николаєва В.І. Система соціальної роботи як об'єкт державного управління. Публічне управління і адміністрування в Україні. Розділ «Механізми державного управління». Випуск 9. 2019.</p> <p>16. Николаєва В.І., Система соціальної підтримки в умовах воєнного конфлікту: проблеми транспарентності. Держава та регіони : наук.-вироб. журн. Серія : Державне управління. Запоріжжя : КПУ, 2018. № 1 (61). С. 133–138.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <p>1 Розвиток соціальної роботи в незалежній Українській державі. URL: http://www.info-library.com.ua/books-text-5145.html.</p> <p>2. Соціальні звіти. 2011–2020 рр. / М-во соц. політики України. Офіційний вебпортал. URL: https://www.msp.gov.ua/timeline/Socialni-zviti.html.</p> <p>3. Стратегія реформування системи надання соціальних послуг до 2022 р. (Проект). URL: https://bureau.in.ua/downloads/news/2016-04-08/STRATEGYYA-ROZVYTKU-SYSTEMY-SOTSIALNYH-POSLUG.pdf</p> <p>4. Взаємодія організацій громадянського суспільства та влади у вирішенні місцевих соціальних проблем громадян. URL: http://cisc.org.ua/wp-content/uploads/2015/10/book1.pdf.</p>
Необхідне устаткування	Комп'ютер/ноутбук, програмне забезпечення, Інтернет ресурси
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Лекція, практичні заняття, індивідуальна робота студентів (анкетування, доповідь, консультація, письмова робота), створення мультимедійних презентацій, інтелектуальних карт, аналіз проблемних питань, самостійне опрацювання студентами навчального матеріалу
Оцінювання (онлайн / очно)	Аудиторно та заочно

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	Тестування (20%) Практичні заняття (80%)
Чат / сесії	Програма складається із 15 тем. Певні функції системи управління навчанням використовуються у якості засобів комунікації, для проведення занять та як навчальні завдання, зокрема використовуються творчі завдання, педагогічні ситуації. Для забезпечення цього процесу для здобувачів підготовлені різні матеріали: теоретичний матеріал до кожної теми, інтерактивні та проблемно-пошукові завдання, посилання на ресурси в мережі, презентації.
Форум / теми для обговорень і тривалість	Форум за необхідністю
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	Курс розроблений з урахуванням положень «Кодексу академічної доброчесності національного агентства із забезпечення якості вищої освіти», який розглянуто та схвалено на засіданні Національного агентства, Протокол № 2 від 25 лютого 2019 року Окреслимо його основні складові: - Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. - Надавати для оцінювання лише результати власної роботи. - Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. - Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів. - Використання засобів ІКТ, створення власних навчальних е-ресурсів, видання наукової продукції має відбуватися з дотриманням вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права»
Feedback курсу	Результати модульного тесту. Анонімне опитування